DON·BOSKO

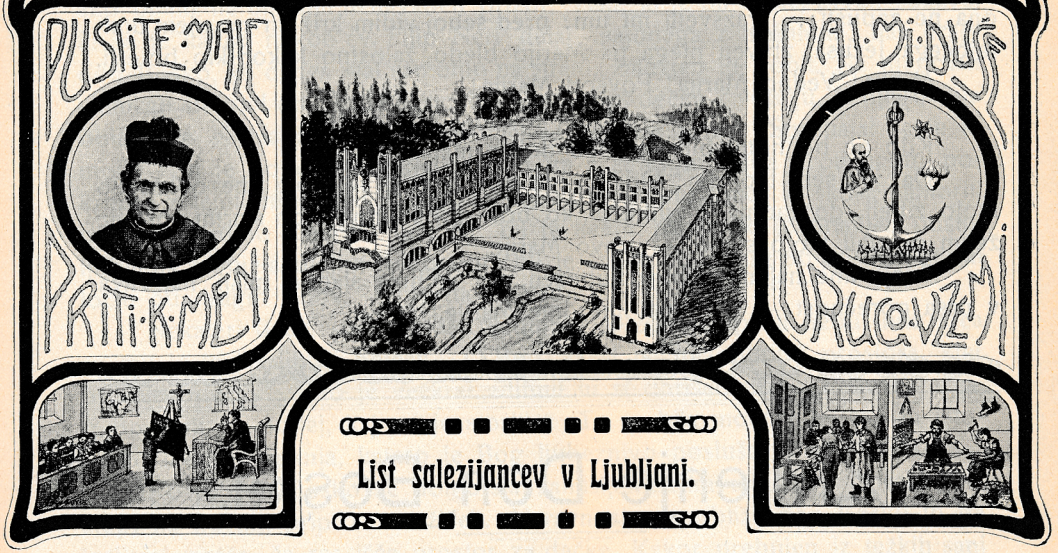

List salezijancev v Ljubljani.

Marija.

Marija! To ime me spominja, da imam tam gori v nebesih dobro mater, ki čuva nad menoj, revnim zemskim sinom. Ona je kraljica, mati mojega Jezusa.

Marija! To ime me oživlja, me hrabri, mi polni srce z veseljem, oči s solzami. Kolikrat je zadušilo na mojih ustnicah vzdih bolesti; kolikrat je razsvetlilo moj um, kolikrat bliščalo na nebu mojega življenja kot mavrica upanja.

Marija! Kadar jokam, me ona tolaži, kadar trpim, mi teši bolest, kadar se čutim samotnega, me hrabri in lajša puščobo.

Marija! Če padem, me ona vzdigne; če sem bolan, me ozdravi in stori udanega v božjo voljo; če sem slab in v nevarnosti, me utrdi; če padem v greh, me ona očisti: — ona je moja vodnica.

Marija mi stoji na strani pri učenju. Ko berem, se mi zdi, da se skriva pod vsako besedo in mi govori o ljubezni; zdi se mi, da mi vdihuje misli, ko govorim; da me varuje, ko uživam hrano in me spodbuja, naj delam vse v čast božjo; zdi se mi, da vodi moje stopinje, da šteje moje zdihljeje, da čuva ob moji desnici, da se mi smehlja in blagodarja s cvetkami, kadar molim; da me pokriva s svojim plaščem in mi pusti počivati na svojem srcu, kadar spim.

Marija! Tudi kadar se zbudim, se mi zdi, da Marijino Srce bolj močno utriplje, bolj močno zame bije... Kako ljubeznivi utripljeji!...

Kjerkoli me ona vodi in mi sledi, nikjer me ne zapusti. Le takrat, ko grešim, se za trenutek odstrani,... da si obriše bolestne solze,... in zopet se vrne še bolj sladka in ljubezniva.

Marija! Še celo takrat, ko nehvaležen greh omadežuje mojo dušo, me ona ne zapusti;... razsvetli mi um: pred seboj vidim križ in na njem umirajočega Jezusa, zraven njega pa Marijo bledo, žalostno kakor kip bolesti.

Marija! Vedno Marija! Povsod Marija!

Kdo ne bo hotel biti sin tako dobre matere?

Da, jaz sem tvoj sin! Od prvega trenutka, ko je tvoje ime obkrožilo mojo zibelj, do zadnjega zdihljeja, ko boš skrbno čuvala ob smrtni postelji, želim opevati tvojo slavo, — slavo Marije.

Tvoje ime naj mi vzbuja ljubezen, naj vdihuje sladke misli, naj zliva v prsa gorečnost — tolažilno ime, ime Marije!

Življenje Don Boska.

XI. Zadnja selitev don Boskovega oratorija.

Približala se je zadnja nedelja, ko je imel don Bosko še dovoljenje zbrati dečke na travniku. Za našega don Boska je bil ta dan eden najbolj žalostnih v življenju. Pred seboj je videl množico dečkov, ne vedoč, kje bi jih zbral prihodnjo nedeljo. In vendar jim je moral ta dan naznaniti, ali pa prenehati blagodejno podjetje.

Celi teden je hodil okrog, povsod je popraševal, a prostora ni mogel najti nikjer. Laži, katere so nasprotniki raztresali o don Bosku, so mu oropale zaupanje pri ljudeh — kamorkoli je prišel, povsod so mu odpovedali prostor.

Poln grenkosti, vendar poln zaupanja v božjo pomoč, je hotel don Bosko poskusiti molitev svojih dečkov, izmed katerih so bili nekateri pravi angeli. Ko jih je spovedal na travniku, jim je naznanil, da bodo šli k sveti maši v svetišče Marije Device, imenovano „Madonna di Campagna“. „Šli bomo tje na božjo pot k Mariji Devici, da nam ona poišče prostor za naše zbirališče“. Dečki so se z veseljem postavili v vrsto in se napotili iz travnika. Med potjo so molili rožni venec, prepevali litanije in svete pesmi.

Ko so bili v senčnem šetališču, ki iz glavne ceste vodi proti cerkvi in samostanu očetov frančiškanov, se z začudenjem vsih oglasijo zvonovi. Zastonj je vpraševal gvardijan Fulgencij, kdo je ukazal zvoniti, zaman je tekel cerkovnik v zvonik, da bi videl, kdo se drzne zvoniti — zvonovi so zvonili sami od sebe.

Po sv. maši je don Bosko z lepimi besedami primerjal oratorij nedolžnim ptičem, katerim je bilo vrženo na zemljo gnezdo, in je navduševal dečke, naj molijo k Mariji Devici, da jim ona preskrbi drug bolj stanoviten prostor.

Popoldne istega dne se je zbralo še večje število dečkov. Živahno so se zabavali, vpili in tekali in gotovo bi bilo njih gibanje še bolj živahno, ako bi jih ne bil ranil nenavaden prizor. Tisti, ki je bil doslej prvak zabave, ki se je kakor nekoč sv. Filip Neri delal majhnega z majhnimi, naš dragi don Bosko, je danes stal samotno na strani, žalosten in pobit. Na njegovih ustnicah ni igral oni sladki nasmeh, ki je bodril dečke k veselju, iz njegovega obličja je sevala žalost, njegove oči so zalivale solze. Sprehajal se je in molil. Bil je podoben poljedelcu, ki se s strahom ozira proti nebu, pokritem z temnimi oblaki, pretečimi s pogubonosno točo, ki skuša zamoriti največje, jedino njegovo upanje; bil je kakor pastir, ki je prisiljen pustiti ljubljena jagnjeta divjim volkovom; bil je kakor oče, ki se bo prisiljen moral ločiti od dragih sinov — morda za vedno.

Nekateri dečki so ga videli vzdigniti solzne oči proti nebu in iz srca se mu je izvil zdihljej bolesti. „O Bog, zakaj mi ne odkriješ prostora, kjer bi zbiral dečke“, tako je večkrat zdihnil in si obrisal solze. „Pokaži mi ga, o Bog, ali pa povej, kaj mi je storiti!“ To je bila molitev bolesti in istočasno molitev upanja, katero je Bog ljubeznivo poslušal in tudi uslišal.

Ko je don Bosko že dolgo stal zamišljen na travniku in si brisal solze, stopi na travnik priprost možiček. Naravnost se približa don Bosku in ga jecljaje vpraša, če res išče prostor za dečke. Kakor prebujen iz težkih sanj don Bosko v priprostem Pankraciju spozna poslanca božjega, po katerem mu Bog želi pokazati prostor, zato mu ves vesel odkrije željo.

„Kar z menoj idite; Pinardi vam bo prav rad ustregel“, odgovori možiček in se hoče napotiti.

V tem trenutku stopi na travnik duhovnik Peter Merla, velik don Boskov prijatelj, ki je na don Boskovo prošnjo nadzoroval dečke, medtem ko je don Bosko šel s Pankracijem pogledat prostor.

Šel je in kaj je našel? Leseno kočo, podobno bolj ovčjaku kakor človeškemu stanovanju. Dobro je moral don Bosko paziti, da si ni razbil glave, ko je vstopil, tako nizka je bila soba. Za tlak je služila prst. Kadar je deževalo, je bilo polno vode.

„Mi ne služi; je vse prenizko“, reče don Bosko potem, ko je vse natančno pregledal.

„Bom vse popravil“, odgovori Pinardi prijazno; „bom izkopal, bom naredil tlak in vse, kar želite“.

— „Če mi ponižate tlak za pol metra, tedaj sprejmem. Koliko pa zahtevate?“

— „Tristo lir na leto“.

— „Dal vam bom 320, ako mi odstopite še ta kos zemlje za igro in mi obljubite, da bo v nedeljo vse pripravljeno“.

— „Nikar ne dvomite, gospod, vse bo v redu; le kar pridite . . .“

Pogodba je bila sklenjena. Don Bosko se je vesel povrnil na travnik in naznanil dečkom lepo novico. „Veselje, sinovi, našli smo oratorij. Imeli bomo cerkev, zakristijo, šolsko sobo in prostor za igranje".

— „Kje pa, gospod? Ali daleč? V mestu?" tako so vpili presrečni dečki in silili v don Boska, da se je moral umikati, sicer bi ga bili vrgli na zemljo.

„V hiši Pinardi".

— „V hiši Pinardi? Jaz vem, kje je. V Valdocco . . ." nekateri so kričali, drugi pa radovedno poslušali.

„Marija je uslišale vaše molitve. Pokleknimo in se zahvalimo"; reče slednjič don Bosko.

Don Bosko je pokleknil, povzdignil oči proti nebu in začel peti litanije Marije Device. Okrog njega so pokleknili dečki. Še nikdar niso molili tako veselo in pobožno, kakor danes, ko so videli, kako hitro in kako vidno je Marija uslišala njih molitev.

Solnce je že zahajalo, ko so nehali moliti. Veselo kričoč so se dečki zadnjič poslovili od travnika.

V jutru 12. aprila 1846. je bil prostor pripravljen. Don Bosko je s privoljenjem turinskega nadškofa blagoslovil prostor in malo kapelico, potem pa je daroval presv. daritev, pri kateri je bilo navzočih lepo število dečkov n drugih vernikov.

V novem poslopju je takoj začel večerne in nedeljske šole. V začetku jih je radi pomanjkanja prostora imel v kuhinji, v zakristiji, celo za altarjem v kapelici, sčasoma pa je še nekaj drugih sob vzel v najem.

Ker ni imel duhovnikov in učiteljev, da bi poučevali, je zbral bolj odraščene in nadarjene mladeniče iz oratorija. Te je poučeval v laščini, francoščini, aritmetiki in drugih šolskih predmetih pod pogojem, da bodo prihajali zvečer in poučevali dečke v večernih šolah. To je stalo don Boska mnogo truda, — toda ne brez sadu.

V tem času je izšla izpod don Boskovega peresa knjiga, ki je vzbudila in še sedaj vzbuja veliko zanimanja med ljudstvom. Don Bosko je vedel, koliko koristi doprinaša mladini cerkvena zgodovina, zato se je trudil, da bi jo njegovi dečki dobro poznali. Iskal je primerih knjig, a takih ni našel. Nekatere so se mu zdele preobširne, druge so segale preveč v vprašanja svetne zgodovine, večina zgodovinskih knjig se je pa preveč izogibalo življenja rimskih papežev. Zato je don Bosko sam prijel za pero in spisal zgodovino, katero je ljudstvo z veseljem sprejelo in z zanimanjem prebiralo.*)

*) Kako je don Boskova cerkvena zgodovina priljubljena ljudstvu, uvidimo iz tega, da je izšla v ničmanj kot 18. izdajah. Iz vsake strani te knjige sije ljubezen in zaupanje, katero je don Bosko gojil do vrhovnega poglavarja sv. cerkve, do rimskega papeža. Potem ko razloži pomen sv. cerkve, opiše cerkveno hierarhijo, življenje sv. Petra, njegovo moč v Jeruzalemskem zboru, mučeniško smrt in velike čudeže, katere je delal v svojem življenju, pripoveduje to, kar tu prav v kratkem omenim:

Sv. Petru so nasledovali v Rimu nasledniki njegove moči, katere vsi verniki spoznajo za namestnike Jezusa Kristusa. Prvih triintrideset papežev je prelilo svojo kri iz ljubezni do Jezusa in s svojim mučeništvom pokazalo moč sv. vere, prvenstvo svoje oblasti nad sv. kat. cerkvijo, radi česar smejo dajati zakone, katerim se morajo ukloniti vsi pravi

Da bi lažje ohranil red v oratoriju, je sestavil posebna pravila, polna modrih nasvetov, po katerih naj bi se ravnali dečki in učitelji v cerkvi, v šoli in med igro. Vpeljal je družbo sv. Alojzija, katero je potrdil nadškof Fransoni, lepe praznike, procesije in vajo dobre smrti. Vse to je spodbujalo dečke k pogosti spovedi in sv. obhajilu ter vzbudilo v njih srcih spoštovanje in ljubezen do sv. kat. cerkve. (Dalje.)

Nekaj črtic o salezijanskih misijonih.

Salezijanski misijonarji v Quitu.

(Dalje.)

VII.

Že naznanja tromba, da bo treba oditi. Konji so pripravljeni; tudi vojaki so se večinoma spremenili. Usmiljenke sv. Vincenca Pavl. tekajo okrog kakor skrbne matere in opominjajo misijonarje, naj pazijo na zdravje. Sotrudniki in sotrudnice prinašajo obleko in živež, nekateri pa hodijo po vasi od hiše do hiše ter nabirajo denar za uboge jetnike. Kolika ljubezen!

---

kristijani. Zoper papeštvo se vzdignejo krivovere, razkolništva, ošabnost svetnih vladarjev, toda rimski papež skliče škofe iz vseh strani sveta, načeljuje zboru sam ali po svojih poslancih, in le kar on potrdi, ohrani veljavo. — Seststointrideset škofov v kalcedonskem zboru posluša pismo papeža Leona, ki je zavrgel krivovero Evtiha, in enoglasno zakliče: „To je vera očetov, to je vera apostelnov, mi vsi tako verujemo. Peter je po Leonu govoril; naj bo izobčen, kdor tako ne veruje.“ – V drugem lionskem zboru, katerega je sklical papež Gregor X. za zedinjenje pravoslavnih kristijanov s sv. kat. cerkvijo, je 500 škofov in 1870 opatov in drugih cerkvenih dostojanstvenikov enoglasno klicalo, da je *rimski papež pravi naslednik sv. Petra in da se nikdo ne more zveličali, kdor se od njega oddalji.*

Nadalje don Bosko razlaga, kako je Pravica božja vsikdar kaznovala z nesrečami in strašno smrtjo trinoge in krivoverce, ki so skušali otemniti sv. vero in se zoperstaviti cerkveni oblasti. Istočasno dokazuje, kako se je sv. kat. cerkev pod vplivom rimskih papežev, sv. očetov in redovniških družb hitro razširjala in čedalje lepše cvela.

Tako idoč iz stoletja v stoletje jasno dokazuje blagodejno delovanje rimskih papežev ter nam kaže sv. cerkev potrjeno od vsakovrstnih čudežev. Proti koncu knjige nam poda kronologičen opis cerkvenih zborov in vsih papežev do Gregorija XIII.

Dober kristijan je tudi dober državljan; zato don Bosko opisujoč občno zgodovino sv. cerkve, ni pozabil krščanske slave svoje domovine. Z velikim zanimanjem govori o mučenikih Sekundu, Solutorju, Aventuri in Oktaviju, ki so l. 300. prelili v Turinu kri za sv. vero. Proslavlja sv. Maksima, turinskega škofa († 467.), velikega častivca Marije Device, ljubljenca ubogih, ki je tako hrabro pobijal krivovero Nestorija in Evtiha, da je v cerkvenem zboru zaslužil prvi sedež za papežem Hilarijem. Opomni Ramenta († 615), turinskega vojvodo, ki je zavrgel arijanizem in se na vse načine trudil, da bi se krščanstvo razširilo po njegovih pokrajinah ter zadušilo krivovero arijanov in zadnje ostanke paganstva. Ne pozabi turinske kneginje Adelajde († 1064), ki je po smrti svojih starišev razdelila premoženje med uboge cerkve in še posebno bogato obdarila svetišče Marije Device v Pinerolu. Nadalje opomni prihod sv. Frančiška asiškega v Turin, čudež sv. Rešnjega Telesa v Turinu, radodarnost in velikodušnost Amedeja savojskega in mnogih drugih slavnih mož.

Don Bosko je to delo posvetil učeči se mladini, zato je zbral v njej tudi lepo število poučljivih in junaških dogodkov iz življenja pobožnih mladeničev. S tem je don Bosko želel navdušiti mladino, naj bo vsak čas pripravljena trpeti za sv. vero in za ohranitev svete nedolžnosti.

Poveljnik Cuenca, doslej tako osoren, je pri pogledu na veliko ljubezen ljudstva postal uljuden in krotek kakor jagnje. Dovolil je celo, da jih je še enkrat obiskala Egasova mati in nekateri drugi prijatelji.

Medtem ko so jetniki v sredini prijateljev uživali sladke trenutke krščanske ljubezni in se zahvaljevali za veliko naklonjenost, dá tromba zadnje znamenje. Nastal je splošen molk.

V sobo stopi poveljnik ter naznani, da se je približal čas odhoda.

Bledica je pokrila Egasovo mater, ko je zaslišala besede: „je treba oditi.“ Z očmi zalitimi od solza in tresoča se žalosti se nasloni na svojega sina in v materni ljubezni milo joče. Po kratkem molku, kakor osrčena od nevidne prikazni vzdigne glavo in neustrašljivo reče: „Z Bogom, ljubi sin. Nič več te ne bom videla, morda bo žalost okrajšala dneve mojega življenja. Toda ti, ljubi sin, se ničesar ne boj! Hodi za svojim poklicom in idi, kamor te kliče Bog. Trpi za božjo čast, trpi za vero, katero te je učila tvoja mati. Ti imaš tisočkrat boljšo mater, Marijo Pomočnico: Njej se izroči, ona te bo varovala. Glej svojega bratca“, slednjič pristavi, kazoč na mlajšega sina; „on je jedini sin, ki mi ostane na zemlji. Vzemi ga, pelji ga s seboj. Jaz sem stara, le malo dnij mi še ostane življenja; toda smrt mi bo sladka, če bom mogla misliti, da sem žrtvovala svoja sina za sv. vero. Poklekni moj sin in prejmi zadnji blagoslov uboge matere. Bog naj potrdi blagoslov in naj te spremlja na polju božje službe.“

Tu mati blagoslovi sina in mu vtisne zadnji poljub. Misijonarji so polni navdušenja občudovali junaško mater, ki jih je spominjala na prve čase kristjanstva.

Mlajši sin je tekel domov po praznično obleko. Kakor blisk se je zopet vrnil, toda vojščaki mu niso dovolili, da bi se pridružil hrabremu krdelu misijonarjev: surovo so ga vrgli iz družbe.

Ura je bila polnoči. Noč je bila tihotna, ulice prazne. Ljudstvo je mirno počivalo, le Egasova mati je od daleč opazovala žalosten sprevod ubogih jetnikov, ki so zapuščali Otávolo, ter molila za svojega sina.

Pogled na Otávolo je bil krasen — razsvetljen od bledih luninih žarkov. Misijonarji so se bali, da bodo morali iti skozi gozd, toda Egas, ki je poznal pota, jih je tolažil in jim zatrjeval, da pot, po kateri stopajo, pelje v Ibarro.

— Nas li mislijo peljati v Ibarro?

— Do zdaj vse tako kaže, odgovori Egas.

Sladko upanje je napolnilo misijonarje, ko so slišali, da jih peljejo proti Ibarri. Skoraj so se kesali, da so doslej slabo mislili o svojih nasprotnikih.

Toda upanje je kmalu izginilo. Prišedši na kraj, kjer se križajo pota, se obrnejo naravnost proti gozdu. Misijonarji se plašno pogledujejo, kakor da bi ne mogli verovati lastnim očem. Ko pa vidijo, da se ne varajo, se vdajo v voljo božjo in istočasno rečejo: „Bog tako hoče, on nas bo varoval.“

Dolgo časa so potovali med gosto temo, počasi in tihotno. Po trudapolnem potovanju so prišli do revne samotne hiše. Tu jim poveljnik dovoli nekoliko počitka.

Ura je bila štiri. Iz revne gozdne bajte stopi ubog kmetič in z veseljem povabi misijonarje v svoje poslopje. Sobica je bila ozka, vendar so utrujeni popotniki z veseljem ustopili in si poiskali vsak svoj prostorček. Nekateri so legli na tla, drugi na klopi, zopet drugi so se vsedli na stole in si tako privoščili nekoliko počitka.

Komaj se je pa vzdignilo jutranje solnce, jih je že klical poveljnik ter jim velel zasesti konje in nadaljevati popotovanje. Potovali so po puščobnih

pustih krajih, kjer ni bilo videti žive duše. Celo rastlinam je bil kraj prepuščoben, da bi ondi rastle. Solnce je hudo pripekalo — čuditi se je, da ni nikdo obolel.

Proti večeru so dospeli v Salinas, malo vas, naseljeno od zamorcev. Ko je okrajni glavar videl uboge jetnike trudne in slabotne od gladu in dolge poti, jim je odstopil stanovanje ter jim dovolil ondi počiti.

Tu jih nekdo obišče, ki je kmalu pokazal, da je Egasov sorodnik. Ko zagleda Egasa, ga začudeno vpraša, zakaj je tudi on med jetniki.

— Bog tako hoče, odgovori Egas.

— Ne razumem, govori bolj jasno.

— To so moji predstojniki, zavrne Egas, kazoč na tovariše, — jaz grem ž njimi v prognanstvo.

— V prognanstvo? Kam?

— Ne vem.

— Ali te je videla mati?

— Da, videla in navdušila, naj bom stanoviten.

— Zakaj pa? Kaj si storil? Ali so salezijanci?

— Vsi smo salezijanci in vsi krivi istega zločina.

— Kakšnega?

— Skazali smo preveč dobrot ekvadorskim prebivalcem.

— Ti se šališ; govori natančno.

Medtem se je približalo mnogo drugih. Ko je Egasov stric natančno zvedel o krutosti Alfarovi, ki jih je izgnal brez pravega vzroka v ptujino, je skoraj jokaje rekel: „Glejte, dragi očetje, če vam morem na kak način postreči, si bom štel v veliko srečo."

— Kdove, če vas ne pošilja Previdnost božja, odgovori ravnatelj, ki je že poprej premišljeval, kako bi se poslužil tega človeka. Pokliče ga k sebi in mu razloži, kaj namerava.

Medtem se je pa približalo mnogo zamorcev, ki so pomilovali dobre očete in jim kazali svoje sožalje. Včasih so se veselo zbirali okrog njih in jih prosili podobic in svetinjic, danes jih pa žalostno zrejo in napolglasno ponavljajo: „Ubogi očetje, koliko morajo trpeti."

Medtem ko so se zamorci zbirali okrog misijonarjev in jih pomilovali, je Egasov stric pripravil bogato večerjo, na kar so se trudni misijonarji veseli vlegli k počitku.

Kakor na mehkih posteljah, tako so počivali utrujeni misijonarji na trdih tleh. Le eden ni mogel zatisniti oči. To je bil vodja misijonarjev, ki je na tihem premišljal bodočnost. „Gotovo nas peljejo skozi Paylon. Treba je zabraniti, toda kako?" Premišljuje in premišljuje, a prave rešitve ni mogel najti. Šele po dolgem mišljenju sklene pisati predsedniku onih pokrajin pismo, mu razložiti težko stanje misijonarjev in ga istočasno prositi pomoči. Kar je sklenil, je v resnici storil. (Dalje.)

Nekaj časa med gobavci.

(Iz pisma sal. duhovnika C. Gusmana.)

Deset celih dni smo potovali po suhi zemlji, da smo prišli v deželo gobavcev. V prvih dneh so konji dobro vztrajali; ko so pa prišli med visoka gorovja, so se začeli upirati. Posluževali smo se vsakovrstnih pri-

pomočkov, toda brez koristi: sredi pota smo jih morali pustiti in peš nadaljevati pot, ki nam je še preostajala.

Prišli smo v deželo trpinov. Kako žalosten je moral biti ta kraj, predno mu je duhovnik prinesel tolažbo sv. vere. Mi vemo, kako je bilo, dokler sv. cerkev, dobra mati in vzgojiteljica, ni obrnila usmiljenega pogleda na uboge gobavce, ločene od drugih, daleč od javnih prostorov. V puščobnih krajih so si postavili revne koče, z nikomur niso občevali, njih dihanje je okužilo zrak, svojih ustnic niso smeli približati mrzlemu studencu, ne položiti rok na glavo nedolžnemu otroku — samotna puščoba je bila njihova družba.

Na njih čelu ostane znamenje žalosti in bližajoče se smrti tudi tedaj, kadar se trudijo, da bi se nasmehnili. Njih navzočnost spominja na bedo minulih časov. Akoravno narodno usmiljenje skuša dokazati, da gobova bolezen ni nalezljiva, vendar človek občuti grozo, ko stopi v njih sredino. In to grozo razume le tisti, ki je videl izpremenenje telesne lepote v nepopisno gnusobo. Gobova bolezen je kazen božja, s katero Bog kaznuje človeka, bolezen, katere do sedaj še niso opazili pri živalih. Trpljenje nesrečnega gobovca nima meje. Nevidni rablji trpinčijo telo, najbolj žalostne misli mučijo dušo. Predno so naši misijonarji prišli v one kraje, bili so samomori na dnevnem redu. Ubogi trpini, bežeči od človeške družbe, daleč od krščanskega duhovnika, ki bi jim govoril o prihodnjem življenju, so se udali vsakovrstnim hudobijam ter si slednjič v groznem obupanju vzeli življenje.

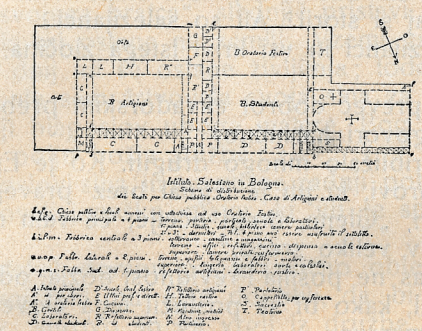

PROSPETTO NORD DELL'ERIGEN

Salezijanski zavod in ce

Skušnja uči, da se življenje gobavcev podaljša ali z veliko vročino, ali pa z velikim suhim mrazom. Contratacion je kraj vlage, brez posebne vročine in posebnega mraza, zato najdemo ondi le malo gobavcev, ki bi preživeli osem do deset let — večinoma jih umrje tekom petih let.

Nasprotno kraljuje v Agua de Dios velika vročina in suho podnebje. Kraj je peščen, radi česar solnčni žarki še močneje pripekajo. Tu opazimo veliko gobavcev slepih. Živijo dolgo; nekaterim celo 40 let razpada telo, predno umrjejo.

Ko smo prišli v Contratacion, smo najprej opazili množico malih otrok, ki so veselo igrali in tekali, ne misleč na zlo, ki jim je počasi razjedalo ude. Pomanjkanje las, madeži na obrazu, rokah in drugih delih telesa nam je jasno kazalo, da se bolezen širi, da so nedolžni otroci odločeni, da umrjó poprej, predno dorastejo.

Bolj tam smo opazili odraščene gobavce ob zatonu mučnega bivanja v tej solzni dolini O, kakšni trpini! Nekateri brez oči in nosu so žalostno obračali glavo zdaj na eno, zdaj na drugo stran, kakor bi iskali svetlobo med gosto temo. Ušesa razpadajo. Tuintam se kažejo kosti iz razjedenega obličja. — Iz bližine so se na kolenih in s težavo pomikali drugi trpini in s sklenjenimi rokami, katerih prste je razjedla gnusobna bolezen, prosili blagoslova. Zopet drugi so bili podobni mrtvakom, bledi in suhi. Prizor je bil strahovit, neizbrisljiv v našem spominu.

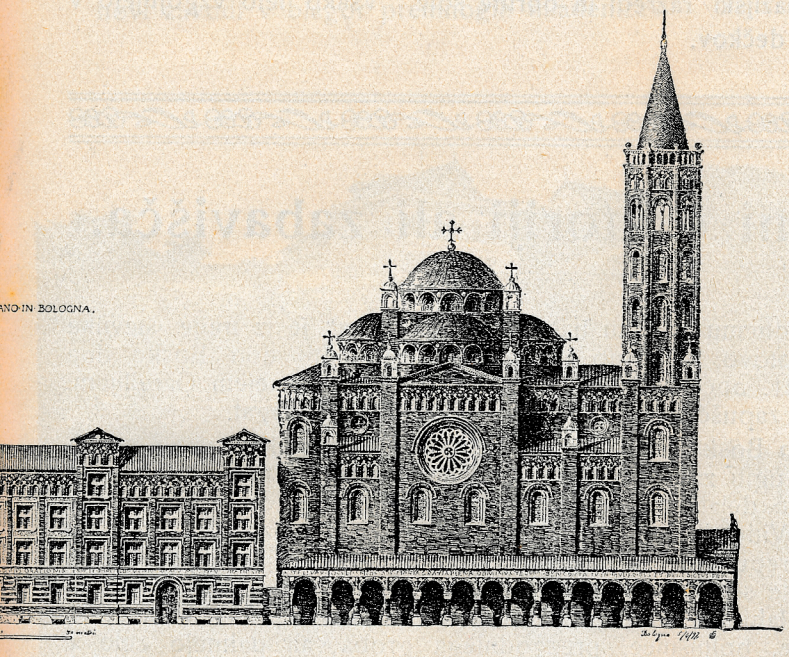

usovega Srca v Bologni.

Hvala Bogu, da je Bog poklical salezijance, da tolažijo uboge trpine. O, koliko se trudijo zanje: zanje delujejo, zanje tekajo iz kraja v kraj in nabirajo miloščino, njim oznanujejo božjo besedo in jih tolažijo — zanje živijo.

Tudi sestre Marije Pomočnice veliko delujejo. Pet jih je. Te junakinje, tudi one hčere don Boskove, ki so obrisale že toliko solzá ubogim trpinom, so tekom petih let uničile lepoto svoje mladosti in jih bo treba premeniti. Slabotne so, bolane, a vedno vesele — mučenice sredi trpinov.

Salezijanski zavod v Bologni.

Poslopje, ki po velikosti in lepoti zasluži, da si je popotnik, ki obišče Bologno, ogleda, je gotovo salezijanski zavod. V njem bo videl dolge hodnike, velikanske spalnice, prostorne šolske sobe in delavnice; videl bo

veliko cerkev Jezusovega Srca, ki bo v kratkem dodelana in bo po svoji velikosti in krasoti biser vseh cerkvâ v Bologni.

Največji dobrotnik tega zavoda je kardinal Svampa. On je prvi sklical odbor za zgradbo zavoda, katerega je daroval salezijancem. Salezijanci so ga z veseljem sprejeli in ga v malo letih jako povečali. Ko so prišli salezijanci v Bologno, jih je z bogatim milodarom navdušil, da so začeli zidati velikansko cerkev. Kardinal sam razpošilja pisma in nabira milodare za veličastno zgradbo. Kardinal Svampa je bil prvi, ki je spodbudil salezijance v Bologni, da so začeli izdajati mesečnik „Il secolo del s. Cuore“, ki si je v malo letih pridobil okoli 20 tisoč naročnikov.

Zavod čedalje bolj cvete. V zavodu je nedeljsko zabavišče, ljudski razredi, nižji gimnazijski razredi in obrtne šole. Vsako leto vzgojujejo v zavodu okoli 300 dečkov.

Praznični oratoriji ali zabavišča.

Vsakemu pridnemu bravcu našega „Don Boska“ je iz tretje številke letošnjega leta gotovo že znano, kako je mladinoljub don Bosko dne 8. decembra l. 1841. občeval s šestnajstletnim dečkom Jernejem Garellijem. Zasmilil se mu je zapuščeni deček in mu je prihitel pomagat.

Dobrega don Boska je bolelo, ko je v Garelliju bral žalostno stanje toliko in toliko drugih zapuščenih mladeničev, ki morajo med tednom od jutra do večera trdo delati, med delom pa poslušati nespodobno govorjenje in preklinjevanje. Videl jih je, kako se ob nedeljah in praznikih klatijo po mestnih ulicah, prepuščeni samim sebi, brez pravega cilja, brez vere in omike, ne da bi se spomnili verske dolžnosti, ki jih vabi v cerkev k božji službi. Oh, kako lahko zabredejo na ta način na slaba pota, ki jih često pripeljejo do ječe, bolnišnice, prezgodnjega groba, ali pahnejo celo v večni ogenj.

Premišljujoč žalostno usodo zapuščenih mladeničev, se je don Bosko spomnil svojih sanj izza otroških let, v katerih je videl čredo divjih živali, in lepo, ljubeznivo gospo, ki ga je prijazno nagovorila, rekoč: „Te zveri spremeni v krotka jagnjeta.“

„Kako je to mogoče?“

— „Ne boj se“, mu je odgovorila gospa, „jaz ti bom pomagala“. In mahoma so se odurne zveri spremenile v krotke ovčice in ljubezniva jagnjeta.

Spomnil se je teh sanj ter sam pri sebi mislil: „Zdaj se morajo uresničiti. Delo bo sicer težavno, a ne smem se bati: Marija je bila ona ljubezniva gospa. Obljubila mi je, da mi bo pomagala in jaz sem prepričan da me ne bo zapustila.“

Zaupajoč v božjo pomoč, začne vabiti ob nedeljah in praznikih zapuščeno mladino, se ž njo zabava, poučuje, prijateljski opominja in spodbuja h krščanskemu življenju. Mladeniči se čutijo srečne, da so našli prijatelja; poslušajo ga, ravnajo se po njegovih nasvetih ter vabijo svoje tovariše, naj

tudi oni zahajajo k don Bosku. Število je polagoma rastlo. Treba je bilo iskati stalnega prostora, kjer bi se mladeniči mirno zabavali in obenem opravljali verske dolžnosti. Ta prostor je tudi našel.

Tako se je začelo prvo don Boskovo podjetje — praznično zabavišče ali oratorij.

Mladeniči so ljubili don Boska. Marsikdo je sklenil ostati pri njem, poprijeti se učenja in se po njegovem zgledu popolnoma žrtvovati v prid ubogi mladini. Njihov sklep je bil trden kot skala. Ostali so pri don Bosku, delovali so in se ž njim trudili. Tako so postali udje salezijanske družbe, katero je potrdil sv. oče Pij IX. l. 1874. Družba je začela odpirati zavode, v katerih se dandanes vzgaja nad 300tisoč mladeničev. Razširila se je po vsej jugo-zapadni Evropi, deloma po zapadni Aziji, severnem in južnem delu Afrike, po severni zlasti pa po južni Ameriki. Vsako leto se odpirajo novi zavodi v blagor premnogih mladeničev.

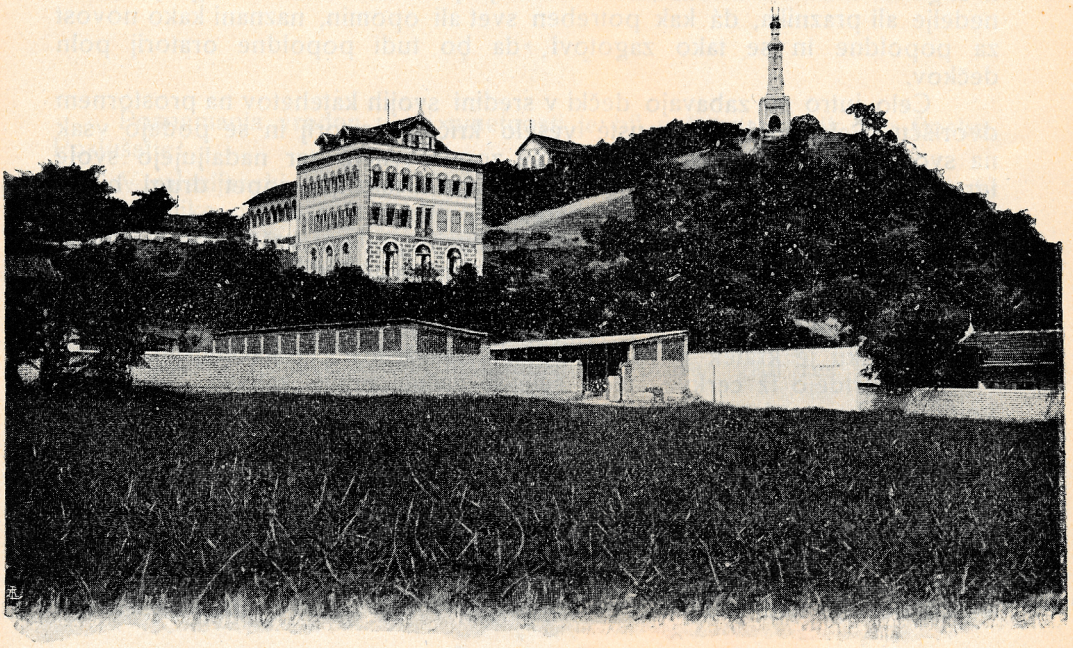

Salezijanska zvezdarna v Nichteroy v Ameriki.

Kljub hitremu razširjevanju zavodov, je ostalo prvotno podjetje, iz katerega je takorekoč izrastla salezijanska družba, podjetje prazničnih oratorijev, neizpremenjeno. Ti oratoriji so jako razširjeni, in skoraj ni zavoda, da bi se ne bavil s prazničnim oratorijem.

Namen oratorijev je, zbirati ob nedeljah in praznikih mladeniče, jih zabavati in učiti svetih resnic. Zgled vsem oratorijem je praznični oratorij blizu svetišča Marije Pomočnice v Turinu. Po tem se ravnajo vsi drugi oratoriji. Opis tega oratorija bo najlepše pokazal, kako koristna je ta naprava neizkušeni mladini.

Voditelj ali ravnatelj prazničnega oratorija je salezijanski duhoven, kateremu pomagajo drugi duhovni, bogoslovci, kršč. možje in tudi bolj resni mladeniči. Te navadno imenujejo katehete.

V nedeljah in praznikih že zgodaj v jutru odpró oratorij. Dečki dohajajo, se ustavljajo pri vratarju ter mu izročé knjižice, katere so prejeli pri sprejmu v oratorij. Ta jim pritisne pečat, s katerim se lahko doma skažejo, da so bili res v oratoriju. Nato tečejo na dvorišče, kjer ne manjka igrač in telovadskega orodja. Kako živahno je vse na dvorišču! Dečki trumoma prihajajo, napolnijo dvorišče in veselo vriskaje skačejo, da jih je veselje gledati. Katehetje se sprehajajo med njimi, se ž njimi prijateljsko pogovarjajo ali igrajo. Pri tem pa pazijo, da se dečki ne prepirajo, da se ne poslužujejo neolikanih izrazov, da ne žalijo Boga in bližnjega.

Ob osmi uri naznani zvonček, da je konec zabave. Kakor bi trenil, so vsi dečki na odmerjenem prostoru, v lepih vrstah, odkoder se na drugo znamenje zvončka pod vodstvom svojih katehetov podajo v cerkev k sveti maši. Med sv. mašo molijo na glas, a tako lepo in ubrano, da jih ljudje z veseljem hodijo poslušat. Tuintam zapojó kako sv. pesem, zlasti med sv. obhajilom, ko se lepo število dečkov približa vsako nedeljo in praznik k angelski mizi. Po sv. maši razloži vodja prav na kratko evangelij dotične nedelje ali praznika, dá kak potreben svet ali opomin, naznani kako novost za popoldne in se tako zagotovi, da bo tudi popoldne oratorij poln dečkov.

Celo jutro se zabavajo dečki v sredini svojih katehetov na prostornem dvorišču. Šele opoldne zapusté veselo kričoč oratorij in se podajo vsak na svoj dom. Komaj pa pokosijo, se zopet vrnejo ter nadaljujejo svoje igre. Nekateri telovadijo, drugi se skušajo v tekanju, zopet drugi bijejo žogo ali balinajo; nikdo ni brez igre.

Ob treh se podajo v cerkev, kjer imajo pol ure krščanskega nauka. Lepo jih je poslušati, kako odgovarjajo na vprašanja svojih katehetov. Vsakdo bi rad znal cel katekizem, da bi se pokazal junaka in prejel dar, katerega prejmejo le tisti, ki znajo odgovoriti na vsa vprašanja. Po krščanskemu nauku je kratek govor in slednjič blagoslov z Najsvetejšim.

Ko pridejo iz cerkve, tedaj šele se začne prava zabava. O, koliko vpitja, koliko smeha, koliko veselja! Nikdo ni žalosten, vse je veselo. Kadar pa nastopijo pevci ali godba, tedaj ni polno le dvorišče, marveč tudi bližnje poti, od koder ljudje z zanimanjem zrejo veselo mladino.

Vsako drugo nedeljo je gledišká predstava, kjer ne manjka izvrstnih igravcev, ki s svojim govorjenjem in kretanjem ne zabavajo le svojih tovarišev, ampak tudi plemenite goste in dobrotnike, katere navadno povabijo k popoldanski zabavi. Praznični oratorij sv. Frančiška sal. v Turinu šteje vsako nedeljo nad 1000 dečkov. *Ivan Perovšek.*

Don Bosko ne mara.

Modrijan je rekel, da visoke misli prihajajo iz srca. Tudi človeški razum prihaja iz srca, vsaj v prvi mladosti, ko deček sodi kot mati, pozneje kot oče, še bolj pozneje kot učitelj, ki ljubi. Pravo razsodnost si človek pridobi šele nazadnje, ako si jo pridobi. Veliko starčkov s sivo glavo, ki so se šteli modrijane, vendar še ne poznajo prave razsodnosti.

* * *

— Pepček, — pravi Milka bratcu, — ne hodi tjekaj. — Zakaj ne? — Ker mama ne pustijo.

— Zakaj, vprašam Julija, zakaj ne greš danes v vrt? — Ker mama niso zadovoljni.

— Ivanček, ali boš šel danes v gledišče? — Ne, so rekli oče, da ni umestno.

— In ti Štefanček, ali boš kupil ono knjigo? — Gospod učitelj so svetovali, naj kupim rajši drugo bolj koristno.

Vprašajte otroke, z a k a j tega ali onega ne storijo, in videli boste, da se vsikdar ravnajo po želji onih, katere ljubijo; — njih razsodnost prihaja iz srca.

Torej?

Pridobimo si otrokovo srce in naše misli bodo njegove misli. Ker deček dela, kakor misli, bomo gospodarji njegovih del.

* * *

Posnemanja vreden v tej umetnosti je bil naš ustanovnik don Bosko. Poslušajte!

V salezijanski oratorij v Turin je prihajal deček Petiva. Imel je angelski glas in toliko nežnost in spretnost v petju, da se je učitelj Rossi vsikdar zagotovil, da ga bo imel v zboru, kadar je moral javno nastopati.

Nekoč ga povabi v kraljevo gledišče, da bi pel Rossinov „Stabat mater", pravo novost turinskemu mestu. Petiva vesel kakor ptič, sprejme prošnjo.

Don Bosko je zvedel. Videl je nevarnost, kateri se izpostavi nedolžni deček, zato ga pokliče k sebi in ljubeznivo vpraša: „Ali res hočeš iti v gledišče?"

— Da, gospod, Rossi mi je obljubil, da mi bo dobro plačal. In potem, koliko lepega bom videl v gledišču.

— Pa ne veš, da don Bosko ni zadovoljen?

Ta beseda je bila mrzla kaplja, ki je ugasila vse navdušenje. Petiva je zalila rudečica; osramočen in s povešenimi očmi je bojazljivo odgovoril: „Jaz nisem vedel."

In je odšel.

* * *

Med tovariši se je raznesel glas, da bo Petiva pel v kraljevem gledišču. Ko so zvedeli, da ga je don Bosko poklical, so ga čakali pred hišo, radovedni, kaj mu bo don Bosko povedal.

— Kaj ti je rekel don Bosko? so ga radovedno vpraševali.

— Ne bom šel več v gledišče, ker don Bosko ne mara; to je vse.

— Kako? Saj si obljubil; si dolžan; kaj bo rekel učitelj?

— Ne vem, toda don Bosko ne mara.

— Moraš iti. Boš dobil lepo plačilo, pridobil si boš čast in koliko lepega boš videl, celo kralj bo navzoč.

— Če pa don Bosko ne mara.

* * *

Zastonj je Rossi pričakoval Petivo, ko se je približala ura predstave. Pošlje ponj, ga prosi, mu obljublja najlepše darove, toda Petiva ne odgovori drugega, kakor: „don Bosko ne mara“, in se ne gane. Pridejo še drugi, ga silijo, mu dokazujejo, toda „don Bosko ne mara“ premaga vse; — Petiva ne gre in ni nikdar šel.

— Vi ste oropali zbor najlepšega glasu, reče marsikdo don Bosku.

— Morda, toda ohranil sem nedolžnost, in Bog bo poplačal.

Malo let pozneje je nedolžni Petiva oblekel duhovsko obleko. Ohranil je angelski glas in ga posvetil pobožnim pesmim. Postal je vzgleden novic in je umrl mlad, zahvaljujoč don Boska, da ga ni pustil v gledišče.

O dragi tovariši, če si bomo znali pridobiti ljubezen otrok tako, da bodo rekli: „ne maram storiti, ker učitelj ne mara“, naši dečki bodo rešeni. Prosimo don Boska, da nas nauči to umetnost.

Različno:

Petindvajsetletnica in evharističen shod v Rimu: Salezijanci v Rimu so meseca junija z veliko slovesnostjo obhajali petindvajsetletnico, odkar je bilo izdelano veličastno svetišče Jezusovega Srca. Bilo je navzočih več cerkvenih dostojanstvenikov, kardinalov in škofov. Istočasno se je vršil 17. evharistični shod z največjo udeležbo. Sv. oče so čestitali z lastnoročnim pismom in blagoslovili sal. podjetje v Rimu.

Č. g. d. Rua pri sv. očetu: Č. g. d. Mihael Rua, vrhovni predstojnik sal. družbe, se je dné 14. juniju mudil pri sv. očetu. Sv. oče so izrazili največjo zadovoljnost radi mnogo obiskanega shoda za cerkveno glasbo, katerega so salezijanci sklicali v Turinu. Mudili so se pol ure v prijaznem pogovoru in pred odhodom blagoslovili sal. družbo, sal. gojence in vse sal. sotrudnike in sotrudnice.

Lurška votlina: Umrli vodja č. g. dr. Angelus Festa je pred svojo smrtjo z velikim zanimanjem govoril o lurški votlini, katero je nameraval postaviti v prijaznem senčnem, za votlino prav primernem kraju blizu zavoda. Delal je lepe načrte, toda nepričakovana smrt ga je prezgodaj ugrabila, da bi jih izvršil. Česar pa ni mogel izvršiti on, to so sklenile izvršiti pridne salez. sotrudnice. Naročile so lep 190 *cm* visok kip, naročile so načrte in v kratkem pričnejo z delom. Pred zimo bo votlina dovršena.

Češčenje Jezusovega Srca.

V Quitu, ekvadorski republiki, je pred nekaj leti salezijanski duhovnik S. vpeljal češčenje Jezusovega Srca, ki se je kmalu razširilo po celi republiki in tudi po drugih ameriških pokrajinah.

„Prepričan sem", tako piše on, „da je Jezus Kristus izbral salezijansko družbo, da bo razširjala češčenje njegovega Srca. On ji je po rimskem papežu izročil glavno svetišče Jezusovega Srca, svetišče v Rimu. Zato naj se vsak salezijanec trudi, da bo po svoji moči razširil to češčenje in čedalje bolj približal ljudi presladkemu Srcu." *D. G. S.*

Z dovoljenjem vrhovnega predstojnika je zbral tri ali štiri sobrate in začel ž njimi častiti presv. Srce. Tem častivcem so se kmalu pridružili drugi; število častivcev je vsak dan naraščalo. Vsak mesec je razdelil listke, s katerimi je vsakemu častivcu posebej naznanil mesečno opravilo in mu določil dan, kdaj naj opravi zadostilno sv. obhajilo.

Duhovščina, želeča to lepo češčenje, se je obrnila do sal. družbe in jo prosila, naj s pomočjo sotrudnikov razširi češčenje presv. Srca. To je prisililo vrhovnega predstojnika dr. Mihaela Ruo, da je slovesno posvetil salezijansko družbo presladkemu Srcu ter priporočil svojim sinovom, da naj povsod razširijo češčenje Jezusovega Srca, še posebno pa med gojenci in sotrudniki.

Ker se je tudi v Ljubljani oglasilo nekaj sotrudnikov in sotrudnic, ki se želé pridružiti lepemu češčenju, zato smo sklenili, da bomo vsak mesec posebej naznanili v don Bosku, katero opravilo naj opravlja častivec in kedaj naj opravi zadostilno sv. obhajilo. Med častivce se lahko vpiše vsak sotrudnik ali sotrudnica iz mesta in dežele; zadostuje, da pošlje ime, priimek in bivališče. Lahko se vpiše tudi cela družina. Kdor ne mara biti zapisan v „Don Bosku" s pravim imenom, lahko zraven pravega imena pošlje ime ali črko, kako želi biti zapisan.

Devet opravil na čast Jezusovemu Srcu.

Opravila na čast Jezusovemu Srcu so neka vez med angeli in ljudmi, tako da združeni častè presladko Srce božjega Zveličarja. To češčenje obstoji v tem, da se častivci razdelé na devet skupin in skupno z devetimi kori angelov častè Jezusovo Srce. Vsakdo opravlja eno izmed devetih opravil na čast presv. Srcu.

Ta opravila so: pospeševalec, odškodovalec, molivec, ljubeči, učenec, darujoči, služabnik, proseči, goreči.

Jezus Kristus je odkril blaženi Margeriti Alakok, da so v češčenju njegovega Srca skriti neskončni zakladi božjih milosti. Da pa postanemo deležni teh zakladov; ne zadostuje sama zunanja pobožnost, marveč se moramo potruditi, da se ravnamo po želji božjega Srca. S pobožnostjo devetih opravil na čast Jezusovemu Srcu bomo najlažje dosegli ta smoter, ker v njej najdemo vse, kar more dopasti Jezusovemu Srcu.

Naj se tedaj blagi častivci in častivke potrudijo, da bodo vsak dan skrbno in pobožno izvršilo opravilo, katero jim bo mesec za mesecem odmenila priloga Don Boska.[1])

[1]) Knjižica „Zaveza ljubezni devetih službah" se dobiva v Katoliški tiskarni po 12 vinarjev.

Zadostilno sv. obhajilo

Jezus Kristus je v prikaznih prosil Margerito Alakok, da bi na praznik njegovega Srca, prve petke v mesecu in če mogoče vsak petek v letu in še večkrat na teden pristopila k mizi Gospodovi in prejela sv. obhajilo v zadoščenje za vse razžaljenje, katero dobiva v presv. Zakramentu. Jezus je ljubil ljudi in jih vedno goreče ljubi. To je najlepše pokazal z zakramentom presv. Rešnjega Telesa. Zato je užaljen, videč, kako je zapuščen in zaničevan v tem zakramentu ljubezni. Želi tedaj, da bi njegovi častivci zadostili za razžaljenje hudobnih kristijanov. To pa bomo dosegli, ako ga prejmemo z veliko ljubeznijo v presv. Zakramentu, z namenom, da bi zadostili za nehvaležnost ljudi. To sv. obhajilo se imenuje zadostilno sv. obhajilo.

Ako je ta pobožna vaja presladkemu Srcu tako ljuba, da jo je Jezus sam izbral v zadoščenje, kdo izmed častivcev se je ne bo oklenil ter z ljubeznijo radostil za sovraštvo in razžaljenje, katero najbolj ljubeče Srce nebeškega Zveličarja vsak dan prejema v presvetem Zakramentu?

Češčenje presv. Jezusovega Srca med sal. sotrudnicami in sotrudniki v mesecu septembru.

(Prva številka za imenom pomeni opravilo, — druga dan, kedaj naj opravijo zadostilno sv. obhajilo.)

Ahlin Marija 6, 7; Češnovar Fani 1, 10; Dolinar Marija 9, 13; Gregorač Marija 7, 8; Grum Jerica 1, 30; Grušič Marija 4, 11: Jodič Terezija 2, 23; Juvan Ap. 2, 25; Kavšek Marija 4, 19; Kern Marija 1, 9; Korošec Marija 5, 1; Koštrun Marija 5, 29; Krese Alojzija 4, 21; Kukovic Fr. 2, 31; L. Ivanka, 3, 28; Lakovič Eva 4, 15; Marn Kršula 8, 1; Novak Marija 3, 3; Oblak Marija 2, 18; Orač Marija 9, 17; Papin Avrelija 6, 20; Pavšič Lucija 1, 5; Petrič Marija 7, 27; Rasp. Ivanka 5, 4; Sitar Marija 9, 24; Svetel Marija 5, 26; Urbas Marija 5, 2; V. Marija 7, 22; Velkovrh Marija 2, 14; Zajec Apol. 9, 5; Z. Ivanka 3, 9.

Gazvoda Cilka 5, 6; Luin Josipina 1, 27; Preclic Jarolim 3, 8; Pušnik Peter 6, 12; Stezenšek Terezija 29, 4; Šušteršič Frid. 8, 31; Vehovec Frančiška 2, 25; Zakrajšek Anton 1, 3; Zorja Ap. 7, 19, Perpetua 4, 20; Rode Marija 7, 10; Žigert P. 6, 5;

Služba božja na Rakovniku v mesecu septembru.

Na praznik Marijinega rojstva (8. sept.) shod sal. sotrudnic. Kdor se udeleži, zadobi popoln odpustek.

Drugo soboto v mesecu (9. sept.) ob polu 5. uri zjutraj sv. maša pred izpostavljenim sv. R. T., skupno obhajilo in vaja dobre smrti za sal. sotrudnice. Kdor se udeleži, more zadobiti popoln odpustek.

Četrto nedeljo v mesecu (24. sept.) ob 7. uri zjutraj sv. maša pred izpostavljenim sv. R. T., skupno sv. obhajilo in vaja dobre smrti za sal. sotrudnice. Kdor se udeleži, lahko zadobi popoln odpustek.

Vsako nedeljo in praznik prva sv. maša ob 7. uri, druga ob polu 10. uri. Popoldne ob polu 4. uri govor, litanije in blagoslov z Najsvetejšim. (Ob 7. uri zvečer od septembra naprej nikakega cerkvenega opravila).

Ura molitve: Od semptembra naprej vsako nedeljo in praznik ob polu 9. do polu 10. ure dopoldne, od polu 3. do polu 4. ure popoldne. Od 6—7. ure zvečer od septembra naprej ne bo več ure molitve.

Vsak večer ob polu 8. uri blagoslov za dobrotnike zavoda.